

Данните за регистрираните при преброяванията носители на съответните езици са доста противоречиви и не могат да дадат правилна представа за тенденциите на изменение. Например за 1940 г. резултатите коренно се различават от другите преброявания и, общо взето, не се цитират. Изглежда "най-надеждни" са само данните от 1935 г.

Значителен е броят на родените в България лица (1990 г. - 462 767, и 2000 г. - 480 817), както и броят на лицата с българско гражданство (1990 г. - 98 564)⁸.

Други европейски страни. В останалите европейски страни критерият за етническа и национална принадлежност се прилага в Унгария, Словакия, Чехия, Полша и Великобритания. Езиковият критерий намира приложение в Австрия, Швейцария и Финландия. В споменатите и във всички останали страни се прилага критерият за общ произход - страна на раждане, гражданство или и двете заедно.

В **Унгария** българите са потомци предимно на преселници от България от края на XIX и първата половина на XX век, но има и други групи от други страни. Затова през 2001 г. като българи по национална принадлежност са се изявили 1 358 души, а като българи по народностна културна принадлежност - 1 693 души. Същевременно с майчин език български са били 1 299 лица и 1 118 са използвали постоянно българския език за семейно и приятелско общуване (Népszámlálás..., 2002).

Подобно е положението с българите в **Словакия** (1991 г. - 1 400 лица, 2001 г. - 1 179) и в **Чехия** (1991 г. - 3 487, 2001 г. - 4 363). В **Полша** през 2002 г. те са 1 112, от които 404 са с полско гражданство и 3 са с неустановено, като същевременно 1 076 лица говорят български вкъщи, но от тях 728 са с полско гражданство (Narodowy spis..., 2004).

По езиковия критерий "говорим език" българи са обособени и в **Австрия**: 2001 г. - 5 388 души, от които 1 885 са австрийски граждани, но само 338 са родени в Австрия, и с българско гражданство са 3 503; същевременно с българско гражданство са общо 4 217 лица, докато през 1991 г. са били 3 582); по същия критерий в **Швейцария** през 2000 г. българите са 1 579, а във **Финландия** според майчиния език: 1985 г. - 96, 2000 г. - 486, 2002 г. - 543 лица.

В посочените дотук страни е регистрирано и "българско присъствие" чрез страна на раждане и гражданство (вж. приложението).

В останалите европейски държави българи са обособени по критерия за общ произход - страна на раждане и гражданство. Те са предимно еми-

⁸ В *Demographic Yearbook, Special Census Topics* за 2000 г. са отбелязани като български граждани 480 817 лица, което напълно съвпада с броя на родените в България и явно е грешка.